

Viděli jsme, že rostlina v sobě spojuje dvě protichůdné tendence, dva zcela protikladné póly. Aby to bylo možné, musí zde existovat střed, který zprostředkuje, vyrovnává nerovnováhu. Tento střed nalézáme v zelené části rostliny, v jejím stonku a listech a rostlina se nám nyní odhaluje jako trojčlenná bytost, která se skládá ze tří celků: kořene, stonku a listů a za třetí z květu a plodu. Vlastně nemůžeme psát, že se skládá, protože se nejedná o mechanismus složený z částí, ale o organický celek na části se členící. Chceme-li však dostat skutečné povaze rostliny a chceme-li, aby naše myšlení nebylo statické, ale pohyblivé, dynamické, nesmíme tyto části chápat jako pevné předměty, ale jako plynoucí procesy. Skutečnou povahou rostliny je totiž pohyb, proces, plynutí, rytmická změna (ovšem pohyb jiného charakteru než u zvířat, jak ještě uvidíme). Jaký je tedy charakter procesů odehrávajících se v jednotlivých sférách rostliny?

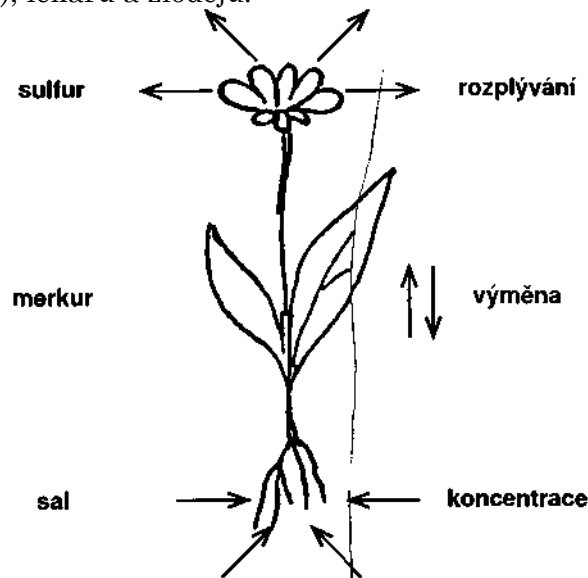
- **Kořen:** přijímá živiny a vodu z okolí a koncentruje je v sobě, soustřeďuje tedy okolní prostředí; proces odehrávající se v kořeni je dostředivého charakteru. Kořen také bývá nejkoncentrovanější, nej tužší, někdy i dřevnatou částí rostliny, slanou a hořkou.

- **Květ:** vydává rostlinou substanci do okolí: rozplývá se v barvě, která jasně září do světa, ve vůni, rozlévající se kolem, v pylových zrnech, která se vznášejí vysoko do stratosféry Země. Proces květu je charakteru odstředivého; v kořeni ge rostlina koncentruje, v květu se rozptyluje.

- **Stonek a list:** jsou prostředníky mezi oběma polaritami, jejich proces je předávání, plynutí oběma směry, výměna. Zelená část rostliny je částí, kde se odehrává

rytmické dýchání a asimilace, kde kontakt s okolím není jednostranné dávání či brání, ale oboustranná, vzájemná výměna.

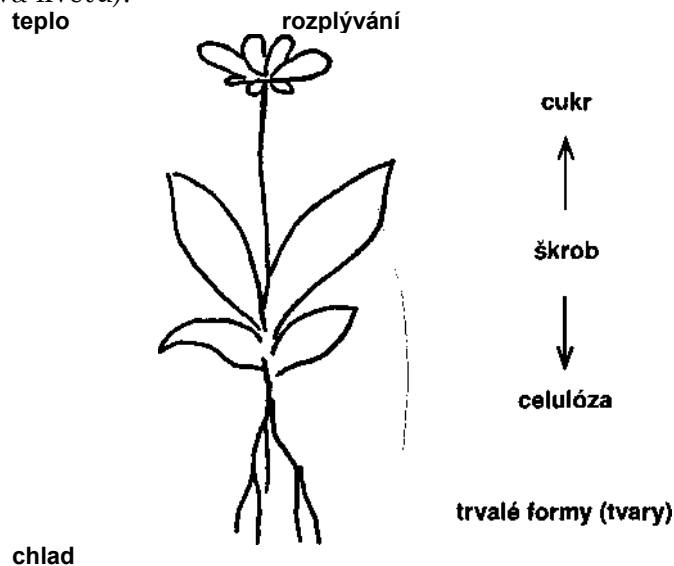
A tak tu před sebou máme rostlinu jako proces, jako souhru tří procesů, a na mysl nám vytanou dávné pojmy tyto tři procesy charakterizující: sal - merkur - sulfur. Koncentrující kořen je solným, mineralizujícím pólem rostliny (sal), vyzařující, rozplývající se květ pólem sulfurickým, ohnivým, a mezi nimi je merkurický zelený střed. Římský bůh Merkur (řecký Hermes) byl zobrazován s okřídlenými opánky na znamení pohybu a byl poslem bohů, patronem obchodníků (zprostředkující funkce obchodu), lékařů a zlodějů.

Ve své knize *Člověk a výživa* ukazuje Rudolf Hauschka (1891–1969), že vlastní rostlinnou substancí jsou sacharidy (uhlovodany, uhlohydráty), konkrétně

&

škrob. Ten vzniká při asimilaci, tedy činnosti typické pro zelené rostliny, v listech a stoncích z vody, oxidu uhličitého a světla a je vlastně zhutněným, materializovaným světlem. Směrem k sálovému pólu rostliny se škrob dále zhutňuje do podoby složitějších polysacharidů, a vzniká celulóza a lignin (dřevnatost kořenů). Směrem k sulfurickému pólu rostliny, podléhaje ohnivému procesu sulfurizace, se škrob mění na jednoduché sacharidy, na cukr a nektar (sladkost květů), případně rostlinná barviva (barva květů).

I v substancialitě rostliny tedy vidíme jistou **trojčlennost**, která se nám odhaluje jako další ze zákonů organiky, vědy živého.

INTERMEZZO: LÁTKY ROSTLINNÉ
A JEJICH SYNTETICKÉ NÁHRAŽKY

Oběma směry se tak dostáváme k hranicím rostliny: v

kořeni rostlina postupně mineralizuje, stává se nerostem, odumírá, v květu se rozplývá, astralizuje (viz dále) a stává se „zvířetem“. V horním procesu vytváří rostlina pomocí kosmických sil vysoce zušlechťené látky, jako jsou barviva, aromatické látky, nektar; v dolním procesu se dostává k bodu smrti. Zde se odumřelé rostlinné látky (uhlí, ropa) ujímá člověk a pomocí svého mrtvého intelektu z ní dělá pokřivené, mrtvé obrazy rostlinných substancí: umělá barviva, umělá aromata, umělá sladidla atd.

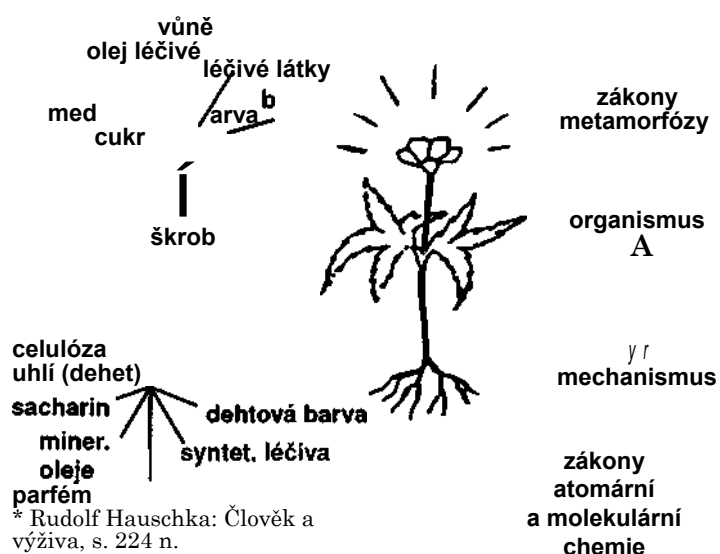
„Jestliže obě oblasti srovnáme, budeme mít dojem, že nahoře v rovnováze mezi živými, působícími polaritami se v nekonečných metamorfózách mezi nebem a zemí rozkládá biologická oblast dynamické skutečnosti. Podzemní oblast dehtové chemie se nám naproti tomu jeví - obrazně řečeno - jako přízračný odrůz toho, co dynamicky vytváří kosmos. V této podzemní oblasti však panuje nikoli dynamika, nýbrž statika atomárního světa. Tyto dvě oblasti podléhají různým zákonům. Oblast živé rostliny se svým spektrem substancí se řídí zákony života, na něž poukázal Goethe, když vytvořil komplexní pojmy polarity, stupňování a metamorfózy. V této oblasti je potencování nebeskou stupnicí, na níž se podle rytmických zákonů uskutečňují metamorfózy substancí. Ve druhém případě jsou to zákony fyzikální, atomární a molekulární chemie. Zde již substance na rytmus a metamorfózu nereagují, nemohou být potencovány. Tady se jedná o mechanismus, tam o organismus. Tak je i zákon o zachování hmo-

(

ty platný také jen v oblasti mechanismu - nikoli však v oblasti organismu.

Jestliže tedy takové substance, mající původ v dehtové chemii, přijmeme s potravou, pak jsou logicky nestravitelné. Nejsou však ani rychle vyloučeny, ba některé setrvávají v našem organismu dokonce po celý život. Vytvářejí něco na způsob hmotného strašidla v nás, které zatěžuje naše životní tělo i funkce ducha a duše.“*

Mrtvé náhražky, kterými jsou dnes bohatě doplňované všechny konvenční potraviny (tedy tzv. éčka), nejenže nemohou člověku poskytnout to, co mu dávají právě rostlinné produkty, a mohou navozovat procesy smrti a vyvolávat tak zdravotní poruchy, ale je také pravděpodobné, že budou dále umrtvovat naše myšlení a poutat ho na neživou hmotu.

* Rudolf Hauschka: Člověk a výživa, s. 224 n.

Radomil Hradil